

Seletuskiri

Viljandi Vallavolikogu määruse eelnõule „Raske ja sügava puudega lastele sotsiaalteenuste osutamise toetuse rahaliste vahendite kasutamise kord“

Määruse eelnõu reguleerib riigieelarve toetusfondist eraldatud rahaliste vahendite kasutamist raske ja sügava puudega lastele sotsiaalteenuste osutamiseks ja rahastamiseks. Riigieelarve toetusfondist eraldatavaid vahendeid võib kohalik omavalitsus kasutada raske või sügava puudega lapse ja/või tema perega seotud toetavate sotsiaalteenuste osutamiseks ja arendamiseks, mis aitavad vähendada lapse perekonna hoolduskoormust või lapse puudest tulenevaid lisavajadusi.

Läbivaks teemaks määruse eelnõus on erinevate sotsiaalteenuste osutamine ja teenuste rahastuse toetamine.

Selleks, et vähendada raske või sügava puudega last kasvatava vanema hoolduskoormust, kompenseerida perele puudest tulenevaid lisakulutusi ning sealjuures võimaldada töö- ja pereelu ühildamist, on võimalik osutada mitmeid sotsiaalteenuseid (edaspidi teenused), mis on loetletud määruse eelnõu § 2 lõikes 2:

1) lapsehoiu-, isikliku abistaja ja tugiisikuteenus;

Lapsehoiuteenus on lapsele osutatav teenus, millega tagatakse lapsehoid lapsehoiuteenuse osutaja juures või lapse kodus. Isikliku abistaja teenus on lapsele osutatav teenus, mille raames isiklik abistaja toetab igakülgset lapse arengut ja abistab last vajadusel hooldustoimingute sooritamisel või sooritab hooldustoimingud. Tugiisikuteenus on lapsele osutatav teenus, mille raames tugiisik abistab ja juhendab last õpi- ja arendusprotsessis osalemisel, millega laps ise erivajadusest tulenevalt toime ei tule. Vajaduse korral on tugiisik lapsele täiskasvanud saatjaks, abistab vajadusel last liikumisel, üritustel osalemisel jms.

2) sotsiaaltransporditeenus haridus-, ravi- või sotsiaalasutusse;

Sotsiaaltransporditeenus on lapsele osutatav teenus haridus-, ravi- või sotsiaalasutusse sõitmiseks või avalike teenuste kasutamiseks. Sotsiaaltransporditeenust on õigus saada neil lastel, kelle puue takistab isikliku või ühissõiduki kasutamist või kellel puudub isikliku sõiduki kasutamise võimalus.

3) lapse ja tema perekonna nõustamisteenused (sh psühholoogi- ja logopeediteenus ning muud teraapiad);

Nõustamisteenused on lastele, lapsevanematele, hooldajatele või eestkostjatele osutatavad teenused, mis toetavad nende igapäevaeluga toimetulekut, töö ja pereelu ühildamist.

4) turva-, õpilas- ja tugikoduteenus;

Elukohaga ja eluasemekuludega seotud lisateenuste eest tasumine võib osutada raske või sügava puudega last kasvatavale perele üle majandusliku võimekuse kulukaks, eriti juhul, kui puudega laps ei saa haridust omandada tavakoolis, vaid vajab selleks õpilaskoduga kooli.

5) rehabilitatsiooniplaani tegevuskavas ette nähtud teenused, eeldusel, et nimetatud teenuseid ei ole rehabilitatsiooniplaani alusel finantseeritud;

Täiendav rehabilitatsiooniteenus on teenus, mida laps vajab rehabilitatsiooniplaanis kajastatust suuremas mahu.

6) erivajadustega lastele suunitletud laagri osaluskulude katmine;

Laagriteenus on lapsele osutatav teenus, mis võimaldab lapsel osaleda sotsialiseerimisprotsessis ning ea ja arengukaaslastega ühistevustes erinevates laagrites.

7) puudest tulenev eluruumide kohandamine;

Puudega isiku eluruumi kohandamine on eluruumi puudega inimese erivajadusest tulenevalt sobivaks ehitamine. Näiteks vannitoa ümberehitus, kaldteede rajamine, tõstuki paigaldamine vms.

8) teenuste arendamine;

Raske ja sügava puudega lastele sotsiaalteenuste osutamise toetuse rahaliste vahendite arvelt on lubatud arendada sotsiaalteenuseid raske ja sügava puudega lastele.

9) teenuste osutajate (sh isiklike abistajate ja tugiisikute) koolituse eest tasumine, mis on vallavalitsusega kooskõlastatud ja mis on otseselt seotud sihtgrupile kvaliteetsema teenuse tagamisega;

Raske ja sügava puudega lastele teenuste osutamise toetuse rahaliste vahendite arvelt on lubatud koolitada raske ja sügava puudega lapsega vahetult tegelevaid spetsialiste.

10) muudeks eelpool nimetatata teenusteks, mis parandavad raske ja/või sügava puudega lapse arengut ja tema pere toimetulekut ning aitavad vähendada perekonna hoolduskoormust või puudest tulenevat lisavajadust.

Muu teenus on lastele, lapsevanematele, hooldajatele või eestkostjatele vajaduspõhiselt osutatav teenus, mille abil areneb ja suureneb nende toimetulekuvõime.

Määruse eelnõu § 5 lõike 1 alusel on antud Viljandi Vallavalitsuse alatise sotsiaalkomisjoni otsustada teenuse määramine või määramisest keeldumine. Selline lähenemine võimaldab operatiivselt sotsiaalseadustiku üldosa seadust täita ning otsustada sotsiaalteenuse määramine või määramata jätmine 10 tööpäeva jooksul.

Enne teenuse määramist on kohustus hinnata iga abivajavat last individuaalselt ning leida koostöös last kasvatava vanemaga sobivaim lahendus perekonna hoolduskoormuse vähendamiseks või lapse puudest tulenevaid lisavajaduste kompenseerimiseks juhul, kui last kasvatav isik ei suuda seda oma sissetulekute arvelt tagada.

2019. aastal eraldas riik läbi tasandus- ja toetusfondi Viljandi Vallavalitsusele raske ja sügava puudega lastele sotsiaalteenuste osutamise toetuseks 47 768,00 eurot. Viljandi vallas on seisuga 01.11.2018. a 108 raske ja 8 sügava puudega last. Suurem osa toetusest kulub tugiisikuteenuse finantseerimiseks ja raske- ja sügava puudega lastele koolitranspordi korraldamiseks, samuti lapsehoiuteenuse tagamiseks.

Koostaja: sotsiaalnõunik Irma Väre